

RRM NA 2952/2019

A 2019.2.1 leltári számú menyasszonyi kendővel kapcsolatos gyűjtési adatok

A 2019. 03.12-én gyűjtött, 2019.2.1 leltári számmal a Rippl-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeum néprajzi gyűjteményébe beletárolt menyasszonyi kendő adományozója 75 éves, kaposvári, katolikus asszony.

A kendő nyers színű, 201x124 cm-es méretű, szélét körbe kb. 10 cm széles selyemfonalból horgolt csipke díszíti, melyről kb. 28 cm hosszú rojtok lógnak. A kendő anyaga pamut és (mű?)selyem szállal kevert, gépi kötött kelme, rojtozata (mű?) selyem (viszkóz?/cellulóz alapú). Állapota összességében szép, adományozója nagyon vigyázott rá, rendszeresen kiszellőztette. Csipkézett részén kisebb lyuk látható, alapján és rojtjain kisebb barnás foltok helyenként.

A kendő Adományozó édesanyjáé volt, aki 1941-ben esküdtött Tab-on. Leendő anyósától kapta, menyasszonyi kendőként csupán egyetlen egyszer viselte az esküvőn. Azóta senki sem hordta. Adományozó elmondása szerint apai nagyanyja módosabb családból származhatott, talán Ozora vagy Sárvár környéki rokonsággal. Nem tudja, nagyanyja honnan vehette a kendőt, de nem látott ilyet máson. Édesanyja varrónő volt, apja földműves, akinek ács és kőműves szakmája is volt, azonban anyai nagyanyjának „mindene volt a föld”, azzal foglalkoztak, apja nem a szakmájában dolgozott, hanem földet művelt. Adományozó édesapja több generációs papi felmenőkkel rendelkező katolikus családból származott, édesanyja viszont református leány volt. Édesanyjának az esküvőkor nyilatkoznia kellett, hogy áttér a katolikus hitre. Az apai nagymama igazából sohasem fogadta el ezt a házasságot. Adományozó édesapját elvitték katonának, 1941-ben, mikor Adományozó 2 hónapos volt, édesapja eltűnt a háborúban. Édesanyja a férj szüleinél lakott Torvajon a házasság után, 1942-ben költöztek Libickozmára. A református családból származó anyának nem volt könnyű dolga anyósánál... Mikor Adományozó 5 éves volt, édesanyja vérmérgezésben elhunyt. Testvére nem volt, apai nagyszülei nevelték fel. Nagyanyja nagyon fiatalon férjhez adta, mondván, ne „legyen 18 éves vénlány”. Férjemenetele után Táskán élt férjével, aki a TSZ-ben dolgozott gépekkel, ő maga földműveléssel, kertészeti munkákkal foglalkozott, illetve tudott varrni és bedolgozott egy varrodának is, terítőket varrtak. Szeret kézimunkázni, kötni, már 4 éves korában elkezdte édesanyja megtanítani kötni. 1988-ban meghalt a férje, azt követően egyedül művelte a kertet és a szőlőhegyüket és fiának a szőlőjében is besegített. 2015 környékén költözött be Kaposvárra, mikor már nem bírta megművelni a földet. Adományozó elmesélte, hogy egyik unokanagybátyja az 1700-as évekig kikutatta családfájukat és „mindig volt egy katona a családban”. Adományozó fia is katona lett, két unokája van, egyik fiú, másik lány, ők is katonák.

A múzeumnak ajándékba adott kendőt ereklyeként őrizte, ez és egy fotó maradt csupán emlékül édesanyjáról. Azért adta gyűjteményünkbe, mert szeretné, ha olyan helyre kerül, ahol megbecsülik.

Kaposvár, 2019.03.12. Pisztora Zsófia néprajzos muzeológus